

ეთიკის კომისიის

რეკომენდაცია

პირველი დისციპლინური კოლეგიის შემადგენლობა:

გია ტაბლიაშვილი – კოლეგიის თავმჯდომარე

ეკატერინე გასიტაშვილი – კოლეგიის წევრი

ზურაბ ძლიერიშვილი – კოლეგიის წევრი

შეკითხვის კომისიაში შემოსვლის თარიღი: 09.09.2014

შეკითხვის რეგისტრაციის ნომერი: 007/14

შეკითხვა:

ადვოკატისათვის კლიენტს გარკვეული კონკრეტული ინფორმაციის გაცემა სპეციალურად არ აუკრძალავს. მაგრამ ადვოკატმა თავისი წყაროებით იცის, რომ კლიენტს ამ ინფორმაციის გამჟღავნება არ სურს.(მაგალითად, კლიენტმა ადვოკატთან გასაუბრების დროს დამალა, ან სხვისგან გაიგო და ა.შ). სასამართლო პროცესზე ადვოკატმა კლიენტის ინტერესებიდან გამომდინარე გააჟღერა ეს ინფორმაცია, რამაც პროცესი კლიენტის სასარგებლოდ წარმართა. სწორად მოიქცა ადვოკატი?

ანალიზი:

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტი: „საადვოკატო საქმიანობის პრინციპებია: ზ) ადვოკატის მიერ პროფესიული საიდუმლოების დაცვა.“

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტი: „ადვოკატი ვალდებულია დაიცვას პროფესიული საიდუმლოება.“

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-4 მუხლის 1-ლი ნაწილი: „ინფორმაცია, რომელიც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა მისი პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას, კონფიდენციალურია. ადვოკატი ვალდებულია დაიცვას კონფიდენციალური ინფორმაცია იმგვარად, რომ მესამე პირებს მასზე ხელი არ მიუწვდებოდეს. კონფიდენციალობის ვალდებულება ვრცელდება ნებისმიერ ინფორმაციაზე, რაც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა კლიენტისაგან ან იურიდიული რჩევის მიღების სხვა მსურველისაგან, რომელიც ადვოკატმა მიაწოდა კლიენტს ან ადვოკატმა სხვა წყაროდან გაიგო კლიენტთან ან მის საქმესთან დაკავშირებით.“

«ადვოკატთა შესახებ» საქართველოს კანონის მე-3 მუხლი საადვოკატო საქმიანობის პრინციპებს შორის ასახელებს «ადვოკატის მიერ პროფესიული საიდუმლოების დაცვას» (ქვეუნიქტი «ზ»), ხოლო მე-5 მუხლი ადვოკატის ვალდებულებად ადგენს ამ პრინციპის დაცვას ((ქვეუნიქტი «დ»). ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-4 მუხლით კონფიდენციალურობის პრინციპი, როგორც ადვოკატის ეთიკური ვალდებულება ადგენს: «ინფორმაცია, რომელიც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა მისი პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას, კონფიდენციალურია. ადვოკატი ვალდებულია დაიცვას კონფიდენციალური ინფორმაცია იმგვარად, რომ მესამე პირებს მასზე ხელი არ მიუწვდებოდეს. კონფიდენციალობის ვალდებულება ვრცელდება ნებისმიერ ინფორმაციაზე, რაც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა კლიენტისაგან ან იურიდიული რჩევის მიღების სხვა მსურველისაგან, რომელიც ადვოკატმა მიაწოდა კლიენტს ან ადვოკატმა სხვა წყაროდან გაიგო კლიენტთან ან მის საქმესთან დაკავშირებით» (ნაწილი 1).

ეთიკის კოდექსის მე-5 მუხლი კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპს ადგენს: «ადვოკატმა ყოველთვის უნდა იმოქმედოს კლიენტის ინტერესებიდან გამომდინარე და დააყენოს ისინი პირადი და სხვა პირების ინტერესებზე მაღლა. თუმცა, კლიენტის ინტერესების დასაცავად ადვოკატის მოქმედებები უნდა შეესაბამებოდეს კანონმდებლობას და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსს».

კლიენტის ინტერესების უპირატესად დაცვა კანონიერების პრინციპზე დაყრდნობით ემსახურება ადვოკატისადმი კლიენტის ნდობის პრინციპს, რომელსაც ეთიკის კოდექსის მე-3 მუხლი ითვალისწინებს: «კლიენტისა და ადვოკატის ურთიერთობა ეფუძნება ნდობას. ადვოკატისადმი კლიენტის ნდობა ეფუძნება ადვოკატის პირად ღირსებას, პატიოსნებას, შეუვალობას კომპეტენტურობას და დამოუკიდებლობას. ადვოკატმა არ უნდა იმოქმედოს ისე, რომ ეჭვქვეშ დააყენოს მისდამი კლიენტის ნდობა. აღნიშნული თვისებები ადვოკატის პროფესიული ვალდებულებაა».

ეთიკის კომისია რეკომენდაციის გაცემისას აღნიშნავს, რომ კონფიდენციალურობის დაცვის დროში შეუზღუდავი ვალდებულება პირდაპირ ემსახურება კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპს. წარმოდგენილი ჰიპოთეტური შეკითხვა ეხება ისეთ ვითარებას, როდესაც კლიენტს ადვოკატისათვის გარკვეული კონკრეტული ინფორმაციის გაცემა სპეციალურად არ აუკრძალავს, თუმცა, ადვოკატმა საკუთარი წყაროებით იცის, რომ კლიენტს არ სურს ამ ინფორმაციის გამჟღავნება. ეთიკის კოდექსი, როგორც კლიენტზე ორიენტირებული მოდელი, იცავს კლიენტის ინტერესების უპირატესობას, რაც იმას ნიშნავს, რომ ადვოკატ-

კლიენტის ურთიერთობა ეფუძნება ადვოკატისადმი კლიენტის ნდობას. თავის მხრივ, ადვოკატისადმი ნდობა იმ მოლოდინს ეფუძნება, რომ ადვოკატი, როგორც საკუთარი კლიენტის წარმომადგენელი და იურიდიული მრჩეველი, სწორედ მასთან შეთანხმებით, საქმის გარემოებებთან დაკავშირებით კლიენტთან სათანადო, გასაგებ ენაზე კომუნიკაციითა და ნებისმიერი ინფორმაციის დროულად მიწოდების შედეგად დაგეგმავს საქმის წარმოების ტაქტიკასა და სტრატეგიას, მათ შორის, გარკვეული ინფორმაციის (მისი ნაწილის) თუნდაც კლიენტის ინტერესების სასიკეთოდ გამოყენების საკითხს. ეთიკის კომისიამ დისციპლინურ საქმეზე # 057/10, 2011 წლის 08 მარტის გადაწყვეტილებაში განმარტა: „ადვოკატსა და კლიენტის ურთიერთობა უნდა იყოს კლიენტზე ორიენტირებული, რაც გულისხმობს, რომ ადვოკატმა და კლიენტმა თანაბრად უნდა გაინაწილონ გადაწყვეტილების მიღების პასუხისმგებლობა და თანაბრად უნდა იყვნენ ჩართულნი კლიენტის საქმესთან დაკავშირებით ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიღებაში. ყველა სახის გადაწყვეტილება, რომელმაც შესაძლოა მოახდინოს ან არ მოახდინოს კლიენტის ინტერესებზე ზეგავლენა, უნდა იქნეს მოწონებული კლიენტის მიერ.“

რეკომენდაციის გაცემისას ეთიკის კომისია აღნიშნავს, რომ კლიენტის საუკეთესო ინტერესებისათვის მოქმედებად ვერ იქნება განხილული კლიენტთან შეუთანხმებელი ქმედება, რომელიც კლიენტის საქმეს უკავშირდება. ეთიკური ვალდებულებები მაღალ სტანდარტს ითხოვს ადვოკატისაგან და კონკრეტული ქმედების განხორციელებისას, ადვოკატის მიერ პროფესიული ეთიკური ვალდებულების შესრულება არ შეფასდება მხოლოდ ადვოკატის ქმედების შედეგად დამდგარი შედეგის მიხედვით.

ჰიპოთეტური შეკითხვის თანახმად, კლიენტთან შეუთანხმებელი ინფორმაციის გამოყენებამ, საბოლოოდ კლიენტის სასარგებლოდ წარმართა პროცესი, თუმცა, მნიშვნელოვანია შეფასდეს ადვოკატის ეთიკური ვალდებულება. ადვოკატმა დაარღვია პროფესიული ეთიკის კოდექსი კლიენტთან შეუთანხმებლად მის საქმესთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამოყენებით, რადგან ეთიკის კოდექსი ადვოკატს ავალდებულებს დაიცვას პროფესიული საიდუმლოება და კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპის საფუძველზე მოქმედებად ვერ იქნება განხილული კლიენტის ნების გარეშე ისეთი ინფორმაციის გამოყენება, რომლის გამოყენება არ სურს კლიენტს და ეს ადვოკატმა სხვა წყაროდან იცის. ეთიკის კოდექსი კონფიდენციალურობის ვალდებულების დადგენისას უთითებს, რომ კონფიდენციალურია ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც ადვოკატმა კლიენტისაგან უშუალოდ ან მის საქმეზე ნებისმიერი სხვა წყაროდან მიიღო.

რეკომენდაციის გაცემისას, ეთიკის კომისია აღნიშნავს, რომ სხვა წყაროდან რაიმე ინფორმაციის შეტყობა, მათ შორის ისეთის, რომლის გამოყენებაც არ სურს კლიენტს, ადვოკატს ავალდებულებს ადვოკატ-კლიენტის პრივილეგიისა (კონფიდენციალურობა) და მათ შორის არსებული განსაკუთრებული ნდობის საფუძველზე, კლიენტს აცნობოს ამგვარი ინფორმაციის შეტყობის შესახებ, ხოლო ინფორმაციის (მისი ნაწილის) გამოყენების საკითხი შეთანხმებული უნდა იქნეს კლიენტთან. ამ უკანასკნელისათვის ინფორმაციის სათანადოდ განმარტებისა და სამართლებრივი რისკების ადვოკატ-კლიენტის მიერ ერთობლივი შეფასების საფუძველზე, გადაწყვეტილებას მიიღებს კლიენტი. ნებისმიერი პროცესის კლიენტის სასარგებლოდ

წარმართვა, უპირველესად, კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპიდან გამომდინარე ნიშნავს არა სამართლებრივად საუკეთესო გამოსავალს, არამედ კლიენტისათვის მისაღებ შედეგს, რომელიც რიგ შემთხვევებში შესაძლებელია სამართლებრივად საუკეთესო გადაწყვეტაც არ იყოს, თუმცა, თუ კანონიერების პრინციპს არ ეწინააღმდეგება, ადვოკატი ვალდებულია კლიენტის ინტერესი გაითვალისწინოს.

რეკომენდაციის გაცემისას ეთიკის კომისია აღნიშნავს, რომ ადვოკატის კლიენტთან შეუთანხმებელი ქმედება არა მხოლოდ კონკრეტული კლიენტის ინტერესების საწინააღმდეგო ქმედებად განიხილება და კონკრეტული კლიენტის ინტერესებსა და კონფიდენციალურ ინფორმაციას უქმნის საფრთხეს, არამედ ზოგადად ადვოკატთა პროფესიისადმი საზოგადოების უნდობლობის საწინდარიც შეიძლება გახდეს. ეთიკის კოდექსის პრეამბულა თითოეულ ადვოკატს, როგორც კორპორაციის წარმომადგენელს, აკისრებს პროფესიულ და ზნეობრივ პასუხისმგებლობას, საზოგადოების წინაშე იმგვარად განახორციელონ პროფესიული საქმიანობა, რომ ხელი შეუწყონ ნდობის მოპოვებას ადვოკატის საქმიანობისადმი და საზოგადოდ პროფესიისადმი.

დასკვნა:

ადვოკატი ვალდებულია კლიენტთან შეუთანხმებლად არ გამოიყენოს ინფორმაცია, რომლის გამოყენებაც კლიენტს პირადად არ აუკრძალავს, თუნდაც ეს ინფორმაცია სხვა წყაროდან იყოს მოპოვებული და ადვოკატის დამოუკიდებელი პროფესიული განსჯით კლიენტის ინტერესებს ემსახურება. ადვოკატმა ნებისმიერინ წყაროდან მოპოვებული ინფორმაცია უპირველესად კლიენტს უნდა აცნობოს და შეუთანხმოს მას, რადგან კლიენტი ენდობა ადვოკატს და მის მიერ პროფესიული საიდუმლოების დაცვის მაღალ სტანდარტს.

რეკომენდაცია არ არის სავალდებულო ეთიკის კომისიის ან სასამართლოს მიერ რომელიმე დისციპლინური საქმის განხილვისას. თუმცა შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს ერთ-ერთ წყაროდ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებაში.

კოლეგიის თავმჯდომარე:

/გია ტაბლიაშვილი/

კოლეგიის წევრი:

/ეკატერინე გასიტაშვილი/

კოლეგიის წევრი:

/ზურაბ ძლიერიშვილი/